

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. X. Senogallen. bonorum. An renovatio importare dicatur novam concessionem, ita ut agnatus proximior ultimi morientis, cui facta est renovatio, dicatur primus acquirens, ad effectum disponendi, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

ob quam bona emphyteutica Abbatiæ Farfen, quamvis habentia clarum formulam pacti & providentiæ, de consuetudine redacta sunt ad instar alodialium, ex deductis in *Farfen. hoc eod. tit. disc. preced.* ubi etiam de *Bonsfaciana*, & de consuetudine Mantuana & similibus, ratione scilicet commercii, quod aliàs, quodammodo interdictum remaneret ob frequentiam hujusmodi bonorum, ut latius discursum habetur in dicta *Farfen*. Et ob quam rationem ut supra *Alexander VII.* de anno 1658. præfatum Indultum huic Civitati concessit, ita enim congruum est bona transire debere in eum, qui hæreditariam habeat qualitatem, ut ita prædecessorum factum impugnare non valeat, ejusque debita & onera solvere debeat.

10 Considerabam, an altera filia major, dici etiam posset hæreditatem habere, dum habebat dotem, quam succedentem loco legitimæ importantis quorã hæreditatis seu bonorum quodam jure universalis, in proposito sufficere ex *Claro* & aliis habetur dicta *decis. 482. num. 10. par. 5. rec.* Verum non videbatur fundamentum considerabile, Tum quia attento statuto istius Civitatis, stantibus masculis fœminæ reputari videntur extraneæ, unde propterea dos non succedit loco legitimæ, ut in terminis specialibus hujus statuti *Rota decis. 87. post Merlin. de legitima*, ejusdemque statuti contextus comprobatur, quoniam incipit ab exclusione, deinde verò subsequitur dos, juxta magistralem & receptam distinctionem *Castrensis in l. Titio centum §. Titio genero numer. 8. ff. de condit. & demonstrat. de qua Merlin. de legitima lib. 3. tit. 1. quæst. 8. num. 9. Ad den. ad Gregor. decis. 567. num. 11. & frequenter sub tit. de dote, ac etiam sub altero de legitima & detractionibus.*

Tum etiam quia propositio, de qua ex *Claro* & aliis dicta *decis. 485. num. 10. par. 10. rec.* ut scilicet sola successio in legitima, vel dos ejusdem legitimæ loco succedens, in proposito ad hujusmodi qualitatem verificandam sufficiat, procedit in concursu domini directi, & ad impediendam devolutionem, quia reliqua hæreditas esset penes extraneum, seu aliàs hujusmodi bonorum incapacem, Tunc enim rectè intrat superius insinuata propositio, quod in his juribus mixtis sufficit non stare per hæredem sanguinis, quo minus sit etiam hæres rei familiaris, Secus autem in concursu ejus, qui utramque qualitatem habet, quoniam semper præferendus venit ille, cui verba investituræ conveniunt; Ac etiam, ut conveniat quoque ratio superius insinuata, quod scilicet successor, ita ratione commercii repræsentet defunctum in universo jure activo & passivo, quod dici non potest de fœmina exclusâ ab hæreditate, ac obtinente solum ex statuto dotem, quamvis ad alios effectus loco legitimæ succedentem, quoniam licet dos ex juris fictione, ac ad aliquos effectus juxta opinionem *Bart.* quæ rejecta opinione *Azonis* videtur magis communis & recepta, dicatur universitas in se, attamen comparativè ad hæreditatem universalem dicitur res particularis ex plenè deductis per *Barbos. in rubrica sol. matr. par. 53. Mantio. de tacit. lib. 12. tit. 63. Merlin. controuv. 92. lib. 1. apud quos concordantes.*

11 Et habemus à simili in feudis, quodlibet enim feudum dicitur sine dubio universitas seu corpus universale, cum sola quæstione inter feuditas, an sit universitas juris, vel etiam universitas facti, ut pluries in sua materia *sub tit. de feudis*, ubi præsertim modernus *Amicangel. quæst. feudat. tertiam.* qui disputat ad partes, Sed si feudatarius plura

habeat feuda, in quorum universitate unus succedat, alter verò in uno feudo jure particulari seu singulari, tunc istud quamvis in se sit universitas, attamen comparativè ad reliquam universam feudalem hæreditatem, & successionem dicitur res particularis, ex deductis, cæteris collectis, apud *Capp. Latr. consult. 9. & 10. & pluries in dicta sua materia sub tit. de feud.*

Hinc proinde inanis vel extranea remanebat quæstio, an posita singularitate non resolvenda in pluralitates, ac cessante dicta circumstantia hæreditatis universalis in una & non in altera concurrentis, successio debita esset magis primogenitæ quàm secundo genitæ; Quando autem his cessantibus ageretur de jure vel successione individua, tunc tantum deferenda, tunc quia hæc emphyteusis fraternizare videretur cum feudis individuis, quæ dicimus juris Francorù ad favorem primogenitæ, probabilis respondendum esset, ex deductis per *Grat. conf. 132. n. 20. lib. 1. Gabr. conf. 85. n. 6. & 7. lib. 1. Ciriaco. controuv. 56. num. 7. Cirocc. discept. 80. num. 55. & habetur remissivè in dicta Civitatis Castellæ coram Platone impress. post Giovagnon. dicto conf. 44. lib. 2. num. 120. ac admittitur in Forolovien. emphyteusis §. Junii 1668. Bonrlemont. §. fin.*

12 Stante autem dicta hæreditaria qualitate hujusmodi bonis annexa, ad plures annos post datum hoc responsum, ac postquam prodierat dictus motus proprius Alexandri, Respondi in una Civitatis Castellæ census pro illis de *Acherisii*, non posse successorem sanguinis possidentem quoddam prædium emphyteuticum, super quo census impositus erat, evitare dicti census onus vel solutionem, potissimè quia constabat, prædium prædictum non obvenisse in primum acquirentem, ac possessoris auctorem directè & immediatè ab Ecclesia ex gratuita ejus concessione, sed ex titulo emptionis, mediante pretio corresponsivo ab altero privato, unde liquet ista bona licet dictam emphyteuticam qualitatem habenti, esse in commercio, ac jure alodialium censerî, dum Ecclesia non potest pro se retinere, sed tenetur perneceffe renovare, ita ut in effectu videatur species illius emphyteusis perpetuæ concessæ ad renovandum de singulis 29. annis, aut alio statuto tempore, juxta ea quæ habentur in *Bannon. bonorum de Campeggis hoc tit. disc. 53. & in aliis.*

SENOGALLIEN. BONORUM

PRO

COMITIBUS DE MONTE VETERI,

CUM

CREDITORIBUS.

Causa disputata in Congregatione Baronum fortè scriptus per Concordiam.

An renovatio importare dicatur novam concessionem, ita ut agnatus proximior ultimimorientis, cui facta est renovatio, dicatur primus acquirens, ad effectum disponenti vel obligandi in præjudicium vocatorum.

Et

Et quando concessio dicatur ex causa onerosa ad eundem effectum, ut primus acquirens disponere possit necne.

S U M M A R I U M.

- 1 **C**asus controversa.
- 2 **Q**uis dicatur primus acquirens, an ille, cui facta est renovatio.
- 3 **P**rimus acquirens titulo oneroso præjudicat vocatis, non autem titulo lucrativo.
- 4 **Q**uando dicatur titulus onerosus.

D I S C. X.

E anno 1424. Monasterium N.... concessit Comiti Guido de Monteveteri Caltrum, cujus renovatio ob præsentia finitas generationes concessa fuit Comiti Federico per viam transactionis, dirimentis litem, inter ipsum, & dictum Monasterium, super impugnata devolutione pendente, mediante solutione ab eodem Federico facta Monasterio scut. 5. m.

Cum autem idem Federicus nonnulla debita contraxisset, & præsertim ad cuiusdam montis erectionem fuisset admittus, atque creditores & montis pulserent in Congregatione Baronum dictos Comites hodiernos possessores pro eisdem caltri venditione ad formam Bullæ Baronum, eisque opposentibus caltrum esse emphyteuticum Ecclesiæ, ab ipsis possessum jure proprio independentem à Federico debitore in vim investituræ habentis formam pacti & providentiæ.

Hinc duo fuerunt assumpti puncti disputandi; Primò scilicet, An Bulla Baronum locum habeat in caltris & bonis emphyteuticis de directo dominio Ecclesiarum. Et secundò, an dictus Federicus ut supra mediante solutione scut. 5. m. renovatus, dici possit primus acquirens titulo oneroso, ut proinde intraret recepta conclusio de primo acquirente ex causa onerosa successoribus præjudicante, etiam ubi concessio est pacti & providentiæ.

De primo actū fuit sub titulo de feudis ad materiam Bullæ Baronum disc. 93. Quatenus verò ad alterum pertinet materiam emphyteuticam concernentem,

- 2 Dicebam quod licet primus acquirens dicatur ille, qui non comprehensus in investitura ab eo initium habente, Attamen ubi finitas generationibus, Ecclesia non vult pro se retinere, cum tunc teneatur investire filios, seu proximiores ultimos, ista renovatio non dicitur prima acquisitio, quamvis contineret verba novam concessionem importantia, nequille, cui fit dicta renovatio, dicitur primus acquirens, ut in puncto egregiè Rota dec. 176. num. 25. cum seqq. usque ad 41. par. 5. recen. dictaque decisione reassumpta sequitur Fulg. de emphyt. tit. de renovat. à num. 68. ad 78. fol. 310. Et idem, dato etiam, quod ultima renovatio inciperet in Comite Federico, attamen nullo modo dici potest primus acquirens, dictamque decisionem 176. par. 5. rec. canonizavit etiam Rota in Romana Devolutionis domus 4. Decembris 1651. coram Bichio.

Ut enim habetur supra in Foroliviens. hoc tit. disc. 3. ista renovatio dicitur sequela quædam, seu facta continuatio antiquæ investituræ, nam quæ fuit prima causa concedendi, debet esse causa renovandi, & consequenter primus acquirens dicendus est ille, qui primo loco acquisivit, & qui cau-

sa fuit, ut bona in hanc domum seu lineam ingrederentur, non autem ille, qui de continuatione de jure debita fuit sollicitus.

Præterea, quando etiam dici posset primus acquirens, hoc non sufficit, ut præjudicare valeat successoribus, nisi acquisitio esset titulo oneroso, primus enim acquirens titulo lucrativo non præjudicat successoribus, qui non ab acquirente, sed à concedente jus suum directè metiri dicuntur, ut in Romana domus 10. Maii 1647. coram Peutingero impressa apud Salgad. in Labyrintho creditorum dec. 35. reperit. decif. 55. par. 10. rec. num. 14. ubi concordantes, & est conclusio plana.

Non poterat autem prætendi titulus onerosus ob solutionem scutorum 5000. Tum quia non exprimitur dictam summam solvi ratione renovacionis, neque in investitura fit mentio de hujusmodi solutione, cum soluta solùm esset in vim laudi, in quo Arbitrarius, vel ob præsentiones fructuum decurforum, vel ex alia causa moveri potuit; Tum etiam quia cum Ecclesia in renovacione possit censum augere, potest etiam pecunias in recompensam dicti augmenti recipere, sed hoc non facit primam acquisitionem, neque inducit titulum onerosum, ut bene Rota d. decif. 176. numer. 32. par. 5. recen. Ac etiam quia tunc dicitur acquisitio ex causa onerosa, quando pretium solutum præponderat saltem medietati valoris rei, cum requiratur præponderantia, ut ex Rolando conf. 23. numer. 26. & seqq. lib. 1. qui optimè loquitur, Marefcot. lib. 1. var. cap. 74. num. 5. & alie Rota in dicta Romana domus 20. Maii 1647. coram Peutingero post Salgad. in labyrintho dec. 35. & dec. 55. par. 10. rec. num. 19. cum seqq. & idem cum caltrum præsupponeretur valoris scutorum ferè 100. m. vanum esset dicere, quod solutio scutorum 5000. posset importare pretium præponderans, Unde propter hoc motivum, etiam cum sensu veritatis, nullius ponderis credebatur, atque tota difficultas reducebatur ad primum, de quo sub tit. de feud. dicto disc. 3.

CÆSENATEN.
BONORVM

P R O

FRANCISCO LUCATELLO

C U M

A. ET B.

PARITER DE LUCATELLIS.

Casus discussus coram A. C. resolutus pro Francisco.

Obventis in divisione communis patrimonii in unum ex fratribus bonis emphyteuticis, ad quæ omnes vocati sunt, istoque fratre moriente superstitibus filiis, An hujusmodi bona spectare debeant ad alios fratres, quorum respectu adhuc daret investitura, vel potius renovanda sint filiis morientis.

Et aliqua in alio casu de eodem puncto, & de altero repræsentationis dandæ vel denegandæ in emphyteusi,